

Πρωτ. π. Σπυρίδων Σκουτής: Λανθασμένες αντιλήψεις στην πνευματική ζωή

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Κοινωνιολογικά \(κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα\)](#)
[/ Πολυμέσα - Multimedia](#)

Η Εκκλησία έχει μία αρχή, χωρίς την οποία οι Κανόνες δεν μπορούν να προσφέρουν τίποτα στον άνθρωπο. Είναι αρχή της διακρίσεως,, της αγάπης και της εν Θεώ οικονομίας μέσα από την σχέση της ποιμαντικής.

Ομιλία με θέμα «Λανθασμένες αντιλήψεις στην πνευματική ζωή», πραγματοποίησε ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Σπυρίδων Σκουτής, κληρικός της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, την Τετάρτη 9 Νοεμβρίου. Της ομιλίας, που δόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», προηγήθηκε Ιερά Παράκληση προς την Υπεραγία Θεοτόκο τη Βηματάρισσα.

Η ομιλία μεταδόθηκε από το κανάλι του προγράμματος στο YouTube.

Οι αντιλήψεις στις οποίες αναφέρθηκε στην ομιλία του ο π. Σπυρίδων, αφορούσαν πράγματα που πράττουν οι σκέφτονται οι χριστιανοί στην πνευματική τους ζωή. Η πρώτη λανθασμένη αντίληψη, αφορά τον πνευματικό και την εξομολόγηση. Θεωρούμε ότι όσο πιο άγιος είναι ο πνευματικός ή μεγάλος γέροντας, αυτό θα μας αγιάσει κι εμάς αυτόματα. Αλλά έχει σημασία το πως θα τοποθετηθούμε ως μαθητές στην υπακοή, για να μπορέσουμε αυτά τα εργαλεία και θεραπευτικά μέσα που θα μας δώσει, να τα δουλέψουμε και να προχωρήσουμε πνευματικά. Στο ίδιο πλαίσιο, συνέχισε, παρατηρούνται και άλλες προσκολλήσεις, όπως όταν κάποιος πιστός προβάλει τον πνευματικό τους, ιδιαίτερα εάν έχει κάποια φήμη, ως απόδειξη της πνευματικής τους προόδου. Αλλά κι εδώ το ερώτημα που τίθεται, είναι πως οι ίδιοι εργαλειοποιούν αυτά που τους λείει ο πνευματικός τους.

Μία λάθος τοποθέτηση που παρατηρείται στη σχέση με τον πνευματικό, είναι ότι προσπαθούμε να αγκιστρωθούμε πνευματικά και ψυχολογικά από τον πνευματικό, να του μεταδώσουμε την ευθύνη ακόμη και για ανούσια πράγματα, για θέματα που δεν θα έπρεπε ή δεν είναι της αρμοδιότητας του, για να αποβάλλουμε έτσι την δική μας ευθύνη.

«Είναι διαφορετικό πράγμα μια συμβουλή και άλλο να απαιτώ συμβουλή ευλογίας και υπακοή για να πω μετά ότι εγώ δεν φταίω σε τίποτα. Εκβιασμός για ευλογία για να μην πάρω εγώ την ευθύνη της ζωής και των πράξεων μου.»

Έχουμε μπερδέψει την υπακοή στο μοναστήρι και στον κόσμο, τόνισε ο π. Σπυρίδων. Η υπακοή ελευθερώνει τον άνθρωπο, τον αποδεσμεύει και δεν τον αιχμαλωτίζει. Δεν είναι μία υποδούλωση, αλλά μια ελευθερία.

Προσπαθεί ο πνευματικός, ως συνοδοιπόρος, να μας απενοχοποιήσει και να μας απεγκλωβίσει από αγκιστρώσεις που λανθασμένα έχουμε και να σμιλεύσει σταδιακά την προσωπικότητα μας.

«Εστιάζει εκεί που χρειάζεται για να χτυπήσει την αιτία του κακού που είναι η φιλαυτία και ο εγωϊσμός, η πηγή όλων των κακών, ώστε να γίνουν διορθώσεις για την διαπαιδαγώγηση του θελήματος. Γιατί η υπακοή στην Εκκλησία είναι μία ευλογημένη διαπαιδαγώγηση του πνεύματος.

Στο μυστήριο αυτό πηγαίνουμε να αφήσουμε τις αμαρτίες μας, να επανασυνδέσουμε τη σχέση μας ή την διακοπή κοινωνίας που έχουμε με τον Χριστό, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε.»

Ένα άλλο πολύ σημαντικό θέμα, που τόνισε ο π. Σπυρίδων, είναι αυτό της νηστείας. Πολλές φορές έχουμε τοποθετήσει τη νηστεία πάνω από τον Χριστό, την θεία Κοινωνία και τα μυστήρια. Υπάρχει μια απολυτοποίηση της νηστείας και αποσύνδεση από την υπακοή και γενικότερα όλο τον ασκητικό αγώνα της Εκκλησίας.

Παρατηρούνται μάλιστα δύο άκρα, αφενός ότι δεν χρειάζεται η νηστεία και αφετέρου ότι εφόσον νηστεύουμε, πρέπει τα πράγματα στη ζωή μας να πηγαίνουν σωστά. Μένουμε μόνο στο φαγητό και θεωρούμε ότι επειδή κρατήσαμε το φαγητό τότε αγιάσαμε ή δείξαμε ένα καλό πρόσωπο στον Θεό, οπότε Εκείνος είναι υποχρεωμένος να μας φέρει τα πράγματα σωστά.

«Είναι ένα μέσο, μια μορφή ασκήσεως, υποδοχής και αγάπης του Θεού που την έχω ανάγκη εγώ να δοκιμαστώ. Ούτε ο Θεός την έχει ανάγκη την νηστεία μου ούτε ο κόσμος, αλλά εγώ έχω ανάγκη θεραπείας.»

Εγκλωβιστήκαμε στη νηστεία και έχουμε αφήσει τα άλλα, κάναμε το μέσο σκοπό και νομίζουμε ότι μετέχουμε με τον Θεό και τελικά δεν κάνουμε τίποτα. Νομίζουμε ότι η νηστεία μας απολυτοποιεί και μας δικαιώνει για τη μετοχή στη Θεία Κοινωνία ενώ στην ουσία η νηστεία είναι εργαλείο για να διορθώσουμε άλλα πράγματα βαθύτερα πνευματικά.

«Πόσοι αδερφοί νηστεύουν χρόνια αλλά μένουν εκεί και δεν πηγαίνουν παραπέρα. Δηλαδή αν κάποιος δεν μπορεί να νηστεύει για λόγους υγείας σημαίνει ότι δεν κοινωνάει και πότε;»

Οι Πατέρες, όπως σημείωσε ο π. Σπυρίδων, έκαναν τη νηστεία για να έχουν μία ελαφρότητα στο σώμα και να μπορούν να ασκούνται και να προσεύχονται περισσότερο. Και φυσικά η νηστεία χρειάζεται και την υπακοή, όπως και ο αθλητής δεν κάνει ότι άσκηση θέλει, αλλά ακούει τον προπονητή του.

Επειδή η νηστεία συνδυάζεται και με την εγκράτεια, παρατηρείται μέσα στο γάμο το πρόβλημα, ότι επειδή το ζευγάρι δεν έχει επαφές και ο ένας δεν αγγίζει τον άλλον, αυτό τους δικαιώνει να κοινωνήσουν.

«Δηλαδή αν ο σύζυγός δεν αγγίζει ερωτικά τη γυναίκα του επειδή τη μισεί ή έχει αποξενωθεί συναισθηματικά και πνευματικά από εκείνη τον δικαιώνει η νέκρωση της σωματικής επαφής να έρθει στο Άγιο Ποτήριο;»

Ο Απόστολος Παύλος και οι Πατέρες όλα αυτά τα θέτουν με συμφωνία και σε πνευματική βάση και όχι με βάση κάποια ηθικιστικά αίτια για τήρηση του Κανόνα. Η αγάπη συγκαταβαίνει, μεταμορφώνει, ενσαρκώνεται στις αντοχές, τις υπομονές και τις υποχωρήσεις.

«Μήπως παίρνουμε τους Κανόνες, ως τσεκούρια και τους ρίχνουμε επάνω στα νέα ζευγάρια και στα νέα παιδιά αδιάκριτα και όλοι ακούνε την εκκλησία και φοβούνται και τους σηκώνεται η τρίχα από το φόβο;»

Η Εκκλησία έχει μία αρχή, χωρίς την οποία οι Κανόνες δεν μπορούν να προσφέρουν τίποτα στον άνθρωπο. Είναι αρχή της διακρίσεως,, της αγάπης και της εν Θεώ οικονομίας μέσα από την σχέση της ποιμαντικής.

Ένα άλλο γεγονός είναι οι προφητείες και οι ερμηνείες. Όπως είπε ο π. Σπυρίδων, έχουμε χριστιανούς οι οποίοι ασχολούνται διαρκώς με τον αντίχριστο και την

δευτέρα παρουσία. Και δεν ασχολούνται καθόλου με τον Χριστό, αλλά με το σκοτάδι. Δεν γνωρίζουν τι είπε ο Χριστός και οι Πράξεις των Αποστόλων.

«Χάνουμε το εκκλησιολογικό πνεύμα και ενώ πηγαίνουμε στην Εκκλησία, κατηγορούμε τους Επισκόπους, τους Ιερείς, κριτικάρουμε τον οποιοδήποτε χωρίς να βλέπουμε σε βάθος κάποια πράγματα, αλλά εδώ χρειάζεται μία εκκλησιολογική σύμπνοια.»

Μία άλλη παρερμηνεία και λανθασμένη αντίληψη είναι η ελεημοσύνη και η απολυτοποίηση της, στα χρήματα και γενικά στην χρηματική φιλανθρωπία. Ενώ αφορά και άλλα πράγματα, γιατί είναι η αγαπητική κάλυψη κάθε ανάγκης και του πόνου ενός αδελφού, κάτι που οφείλουμε να μάθουμε στα παιδιά μας.

Οι κύκλοι της νηστείας, όπως παρατήρησε χαρακτηριστικά ο π.Σπυρίδων, είναι κύκλοι χημειοθεραπείας της υπάρξεως και του πνεύματος μας, για να μπορέσουμε να χτυπήσουμε τον καρκίνο της φιλαυτίας. Και η ελεημοσύνη είναι μία ορμώμενη αγκαλιά προς τον πονεμένο άνθρωπο.

Άλλη λανθασμένη αντίληψη αφορά μεταφράσεις και ερμηνείες των όσων συμβαίνουν στη ζωή μας. Και αυτές οι ερμηνείες μπορεί να οδηγήσουν στην αθεία και λάθος πνευματικούς δρόμους. Και πολλές φορές βάζουμε ταμπέλες για το αν μας αγαπάει ή όχι ο Θεός, αν είμαστε ευλογημένοι ή άγιοι και όλα αυτά χρειάζονται πολύ προσοχή και πολύ ταπείνωση.

Παρατηρείται ακόμη ένας εγκλωβισμός στην λατρευτική ζωή, πιστεύοντας ότι η σωματική μας παρουσία και μόνο αρκεί. Χρειάζεται μία κατάσταση υποδοχής και καλλιέργειας τόνισε ο π. Σπυρίδων, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε και να εμβαθύνουμε περισσότερο πνευματικά. Απαιτείται μία προσοχή, γιατί οδηγούμαστε σε μία μαγική αντίληψη της πίστewς.

Στην θεία Κοινωνία υπάρχει μία αντίληψη λανθασμένη, όπου βασιλεύουν τα άκρα. Μία μερίδα πιστών που κοινωνάει τρεις φορές τον χρόνο, έτσι για το καλό, όπου βλέπουν το μυστήριο ως μία θεατρική παράσταση που προσφέρει κάτι. Και το άλλο άκρο είναι η μερίδα εκείνων που δεν κοινωνούν ποτέ, ή κοινωνούν όπως θέλουν εκείνοι.

Λανθασμένες αντιλήψεις παρατηρούνται στην συζυγία και σε ότι έχει σχέση με το παιδί και την τεκνογονία, όπου πολλές φορές εμπλέκονται ανόητα πράγματα, δεισιδαιμονίες και σκοτεινές αντιλήψεις.

«Βλέπουμε να ασκείται πολλές φορές πίεση σε μέλη της οικογένειας να εισοδεύσουν οι άνθρωποι στον Χριστό και την Εκκλησία. Η κατήχηση είναι

ευλογημένο πράγμα, αλλά ο λόγος είναι αποτέλεσμα βιώματος, παρουσίας και χριστοκεντρικότητας, υπαρξιακής μετοχής στον Χριστό που ακτινοβολεί.»

Μπερδεύουμε διδασκαλίες και τις ανακατεύουμε την Ορθόδοξη πνευματική ζωή με αποτέλεσμα να οδηγούμαστε σε πλάνη, πιστεύοντας πολλές φορές το απίστευτο και όχι την Εκκλησία μας. Πολλοί πιστοί ακόμη, ποσοτικοποιούν την χάρη με προσκυνήματα, αγιασμούς, αγρυπνίες, ακόμη και την θεία Κοινωνία, νομίζοντας έτσι ότι είναι αγιότεροι.

Ο π. Σπυρίδων έκλεισε την ομιλία του με κάποια ερωτήματα που έχουν τεράστια σημασία και οφείλουμε όλοι να τα κάνουμε, όχι μόνο αν αγαπάμε τον εαυτό μας και τον σεβόμαστε, αλλά αν ψάχνουμε πραγματικά το νόημα της ζωής μας, που είναι ο Χριστός.

«Τι είναι για εμάς ο Χριστός, τι σημαίνει για τη ζωή μας, τι είναι αυτή η ζωή στην οποία κάποια στιγμή θα φύγουμε; Τον θέλουμε μόνο για υγεία ή για μετάνοια και σωτηρία; Η υγεία πάει μαζί με την μετάνοια και ζητούμε από τον Θεό υγεία, για να συνεχίσουμε να αγαπάμε, να μεταμορφωνόμαστε και να θυσιαζόμαστε.»

Την ομιλία μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ:

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς